

Sammanfattning av

ENERGIDEKLARATION

Svartviksslingan 86, 167 39 Bromma
Stockholms stad

Nybyggnadsår: 1987

Energideklarations-ID: 930004

DENNA BYGGNADS
ENERGIKLASS

Energiprestanda, primärenergital:
113 kWh/m² och år

**Krav vid uppförande av
ny byggnad, primärenergital:**
Energiklass C, 85 kWh/m² och år

**Specifik energianvändning
(tidigare energiprestanda):**
71 kWh/m² och år

Uppvärmningssystem:
El (vattenburen) och värmepump-
frånluft (el)

Radonmätning:
Inte utförd

Ventilationskontroll (OVK):
Utförd

Åtgärdsförslag:
Har lämnats

Energideklarationen är utförd av:
Christian Falkelius, Falkelius
Energikonsult, 2019-03-29

Energideklarationen är giltig till:
2029-03-29

Energideklarationen i sin helhet
finns hos byggnadens ägare.

För mer information:
www.boverket.se

Sammanfattningen är upprättad enligt
Boverkets föreskrifter och allmänna råd
(2007:4) om energideklaration för byggnader.

Byggnaden - Identifikation

Län Stockholm		Kommun Stockholm	OBS! Småhus i bostadsrätt ska deklarerars av bostadsrättsföreningen. ☐ Egna hem (privatägda småhus)	
Fastighetsbeteckning (anges utan kommunnamn) Sandvik 12			Egen beteckning Tranan Hus 46,47,48	
Husnummer 1	Prefix byggnadsid 1	Byggnadsid 779694	Orsak till avvikelse Adressuppgifter är fel/saknas ☐	
Adress Svartviksslingan 82		Postnummer 16739	Postort Bromma	Huvudadress ☐
Adress Svartviksslingan 84		Postnummer 16739	Postort Bromma	Huvudadress ☐
Adress Svartviksslingan 86		Postnummer 16739	Postort Bromma	Huvudadress ☒

Byggnaden - Egenskaper

Typkod 320 - Hyreshusenhet, bostäder		Byggnadskategori Flerbostadshus	
Byggnadens komplexitet ☒ Enkel ☐ Komplex		Nybyggnadsår 1987	
Byggnadstyp Friliggande		Verksamhet Fördela enligt nedan:	
Atemp (exkl. Avarmgarage) 5728 m ²		Procent av Atemp (exkl. Avarmgarage)	
Avarmgarage 0 m ²		Bostäder (inkl. biarea, t.ex. trapphus och uppvärmd källare) 100	
Antal källarplan uppvärmda till >10°C (exkl. garageplan) 0		Hotell, pensionat och elevhem ____	
Antal våningsplan ovan mark 6		Restaurang ____	
Antal trapphus 3		Kontor och förvaltning ____	
Antal bostadslägenheter 51		Butiks- och lagerlokaler för livsmedelshandel ____	
Finns till övervägande del lägenheter med boarea om högst 35 m ² vardera? ☐ Ja ☒ Nej		Butiks- och lagerlokaler för övrig handel ____	
Projekterat genomsnittligt hygieniskt uteluftsflöde i lokalbyggnader eller flerbostadshus 0,35 l/s,m ²		Köpcentrum ____	
Finns installerad eleffekt >10 W/m ² för uppvärmning och varmvattenproduktion ☒ Ja ☐ Nej		Vård, dygnet runt ____	
Är byggnaden skyddad som byggnadsminne eller en sådan särskilt värdefull byggnad som avses i 8 kap 13 § PBL? ☒ Nej ☐ Ja, enligt 3 kap KML ☐ Ja, enligt SBM-förordningen ☐ Ja, är utpekad i detaljplan eller områdesbestämmelser ☐ Ja, är utpekad i annan typ av dokument ☐ Ja, egen bedömning		Vård, dagtid (samt serviceboende, frisersalong o. dyl) ____	
		Skolor (förskola-universitet) ____	
		Bad-, sport-, idrottsanläggningar (ej utomhusarenor) ____	
		Teater-, konsert-, biograflokaler och övriga samlingslokaler ____	
		Övrig verksamhet - ange vad ____	
		Summa 100	

Energianvändning

Mätperiod Vilken 12-månadersperiod avser energiuppgifterna? (ange första månaden i formatet ÅÅMM)		Beräknad energianvändning Beräknad energianvändning vid normalt brukande och ett normalår anges för byggnader där det inte går att få fram uppgifter om den uppmätta energianvändningen.																																																																	
1801 - 1812		☐																																																																	
Hur mycket energi har använts för värme och varmvatten angiven mätperiod? Värdena ska vara korrigerade för normalt bruk. (BFS 2016:12) Angivna värden ska inte vara normalårskorrigerade.		Omvandlingsfaktorer för bränslen i tabellen nedan gäller om inte annat uppmätts:																																																																	
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">Energi för</th> <th></th> </tr> <tr> <th></th> <th>uppvärmning</th> <th>tappvarmvatten</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fjärrvärme (1)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Eldningsolja (2)</td> <td>2309</td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Naturgas, stadsgas (3)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Ved (4)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Flis/pellets/briketter (5)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Övrigt bibränsle (6)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>El (vattenburen) (7)</td> <td>161996</td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>El (direktverkande) (8)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>El (luftburen) (9)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Markvärmepump (el) (10)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Värmepump-frånluft (el) (11)</td> <td>72491</td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Värmepump-luft/luft (el) (12)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Värmepump-luft/vatten (el) (13)</td> <td> ____ </td> <td> ____ </td> <td>kWh</td> </tr> <tr> <td>Tappvarmvatten (el) (14)</td> <td> ____ </td> <td>84238</td> <td>kWh</td> </tr> </tbody> </table>			Energi för				uppvärmning	tappvarmvatten		Fjärrvärme (1)	____	____	kWh	Eldningsolja (2)	2309	____	kWh	Naturgas, stadsgas (3)	____	____	kWh	Ved (4)	____	____	kWh	Flis/pellets/briketter (5)	____	____	kWh	Övrigt bibränsle (6)	____	____	kWh	El (vattenburen) (7)	161996	____	kWh	El (direktverkande) (8)	____	____	kWh	El (luftburen) (9)	____	____	kWh	Markvärmepump (el) (10)	____	____	kWh	Värmepump-frånluft (el) (11)	72491	____	kWh	Värmepump-luft/luft (el) (12)	____	____	kWh	Värmepump-luft/vatten (el) (13)	____	____	kWh	Tappvarmvatten (el) (14)	____	84238	kWh	Eldningsolja 10 000 kWh/m ³ Naturgas 11 000 kWh/1 000 m ³ (effektivt värmevärde) Stadsgas 5 880 kWh/1 000 m ³ Pellets 4 500-5 000 kWh/ton, beroende av träslag och fukthalt Källa: Energimyndigheten För övriga biobränsle varierar värmevärdet beroende av sammansättning och fukthalt. Det är expertens ansvar att omräkna bränslets vikt eller volym till energi på ett korrekt sätt.	
	Energi för																																																																		
	uppvärmning	tappvarmvatten																																																																	
Fjärrvärme (1)	____	____	kWh																																																																
Eldningsolja (2)	2309	____	kWh																																																																
Naturgas, stadsgas (3)	____	____	kWh																																																																
Ved (4)	____	____	kWh																																																																
Flis/pellets/briketter (5)	____	____	kWh																																																																
Övrigt bibränsle (6)	____	____	kWh																																																																
El (vattenburen) (7)	161996	____	kWh																																																																
El (direktverkande) (8)	____	____	kWh																																																																
El (luftburen) (9)	____	____	kWh																																																																
Markvärmepump (el) (10)	____	____	kWh																																																																
Värmepump-frånluft (el) (11)	72491	____	kWh																																																																
Värmepump-luft/luft (el) (12)	____	____	kWh																																																																
Värmepump-luft/vatten (el) (13)	____	____	kWh																																																																
Tappvarmvatten (el) (14)	____	84238	kWh																																																																
		Övrig el som ingår i energiprestanda																																																																	
		Fjärrkyla (15) ____ kWh El för komfortkyla (16) ____ kWh Fastighetsel ¹ (17) 45405 kWh																																																																	
		Övrig energi (ingår inte i energiprestanda)																																																																	
		Hushållsel ² (18) ____ kWh Verksamhetsel ³ (19) ____ kWh																																																																	
Energi för uppvärmning, tappvarmvatten, komfortkyla och fastighetsel		Finns solvärme?																																																																	
Summa 1 - 17 ⁴ 366439 kWh		☐ Ja ☒ Nej																																																																	
		Ange solfångararea ____ m ²																																																																	
		Beräknad energiproduktion ____ kWh/år																																																																	
Ort (Energi-Index)		Finns solcellsystem?																																																																	
Stockholm-Bromma		☐ Ja ☒ Nej																																																																	
		Ange solcellsarea ____ m ²																																																																	
		Beräknad elproduktion ____ kWh/år																																																																	
Byggnadens energianvändning ⁵ (Normalårskorrigerat värde (Energi-index))		Byggnadens primärenergianvändning ⁶																																																																	
404827 kWh/år		646113 kWh/år																																																																	
Energiprestanda (primärenergital)	Referensvärde 1 (enligt nybyggnadskrav)	Referensvärde 2 (liknande byggnader)	Referensvärde 3 (nybyggnadskrav för denna byggnad)																																																																
113 kWh/m ² ,år	85 kWh/m ² ,år	157 kWh/m ² ,år	____ kWh/m ² ,år																																																																

¹ Den el som ingår i fastighetsenergin.

² Den el som ingår i hushållsenergin.

³ Den el som ingår i verksamhetsenergin.

⁴ Den energimängd som levereras till byggnaden vid normalt brukande.

⁵ Enligt definition i Boverkets byggregler (2011:6) - föreskrifter och allmänna råd.

⁶ Underlag för energiprestanda.

Uppgifter om ventilationskontroll

Finns det krav på återkommande ventilationskontroll i byggnaden?	☒ Ja	☐ Nej	
Typ av ventilationssystem	☐ FTX	☐ FT	☒ F med återvinning
	☐ F	☐ Självdrag	
Är ventilationskontrollen utförd vid tidpunkten för energideklarationen?	☒ Ja	☐ Nej	☐ Delvis ⁷ ____ %
Är ventilationskontrollen utan anmärkning vid tidpunkten för energideklarationen?	☒ Ja	☐ Nej	

⁷ Avser när byggnaden har fler ventilationsaggregat.

Uppgifter om luftkonditioneringsystem

Finns luftkonditioneringsystem med nominell kyleffekt större än 12kW?	☐ Ja	☒ Nej

Uppgifter om radon

Är radonhalten mätt?	☐ Ja	☒ Nej

Utförda energieffektiviseringsåtgärder sedan föregående energideklaration

Rekommendationer om kostnadseffektiva åtgärder

Åtgärdsförslag (Dekl.id: 930004)

Styr- och reglerteknik	Installationsteknik	Byggnadsteknik
Värme ☒ Nya radiatorventiler ☒ Injustering av värmesystem ☐ Tids-/behovsstyrning av värmesystem ☐ Rengöring och/eller luftning av värmesystem ☐ Maxbegränsning av innetemperatur ☐ Ny inomhusgivare ☐ Byte/installation av tryckstyrda pumpar ☐ Annan åtgärd Ventilation ☐ Injustering av ventilationssystem ☐ Tidsstyrning av ventilationssystem ☐ Behovsstyrning av ventilationssystem ☐ Byte/installation av varvtalsstyrda fläktar ☐ Annan åtgärd Belysning, kylning m.m. ☐ Tids-/behovsstyrning av belysning ☐ Tids-/behovsstyrning av kyla ☐ Annan åtgärd	☐ Varmvattenbesparande åtgärder ☐ Energieffektiv belysning ☐ Isolering av rör och ventilationskanaler ☐ Byte/installation av värmepump ☐ Byte/installation av energieffektiva värmekälla ☐ Byte/komplettering av ventilationssystem ☐ Återvinning av ventilationsvärme ☐ Installation av solvärme ☐ Installation av solceller ☐ Annan åtgärd	☐ Tilläggsisolering vindsbjälklag/tak ☐ Tilläggsisolering väggar ☐ Tilläggsisolering källare/mark ☐ Byte till energieffektiva fönster/fönsterdörrar ☐ Komplettering fönster/fönsterdörrar med innerruta ☐ Tätning fönster/fönsterdörrar/ytterdörrar ☐ Annan åtgärd
Minskad energianvändning	Kostnad per sparad kWh	
23680 kWh/år	6,5 kr/kWh	
Beskrivning av åtgärden		
Injustering av värmesystem samt utbyte av injusteringsventiler och termostater. I samband med detta bör termostater installeras i källare och entréer och temperaturen bör begränsas till ca 17 C. Uppskattad besparing 10 %.		

Övrigt

Har byggnaden besiktigats på plats?	Vid nej, vilket undantag åberopas
☒ Ja ☐ Nej	
Kommentar	
Se separat energirapport	

Expert

Förnamn	Efternamn	
Christian	Falkelius	
Datum för godkännande	E-postadress	
2019-03-29	christian.falkelius@gmail.com	
Certifikatnummer	Certifieringsorgan	Behörighetsnivå
7585	Kiwa Swedcert	Normal
Företag		
Falkelius Energikonsult		

Till dig som äger eller driver en byggnad med ett större värmesystem

Cirka 40 procent av den energi som används i Sverige, går till att värma våra byggnader. Genom att se till att drift, funktion och effektivitet fungerar bra, både för enskilda delar och systemet som helhet, kan du spara både energi och pengar. Målet är att uppnå såväl god energiprestanda och minskade kostnader för dig som bra inomhusklimat för de som vistas i byggnaden.

Vilka åtgärder är mest lönsamma?

I nedanstående tabell finns tips på några åtgärder som ofta minskar energianvändningen för uppvärmning. Tillsammans med din energispecialist, servicefirma eller installatör kan du bedöma om åtgärden är möjlig för ditt system och lönsam att genomföra.

Åtgärd	Möjlig besparing	Långsiktig lönsamhet (LCC)	När är det lämpligt att genomföra åtgärden?	Hur gör man?
Installation av tryckstyrda cirkulationspumpar inkl. sommarstopp	Upp till 85 %	Mycket lönsamt	Höga elkostnader	Läs av effekten på pumpen och räkna med 3000 h mindre drift
Byte av gamla radiator-termostater	10-30 %	Mycket lönsamt	Ojämn temperatur inne	Bytet kan nästan alltid ske utan att systemet tappas ur
Förändra styrning av varmvattentemperaturen.	10-20%	Kan vara lönsamt	Höga driftskostnader	Mät upp tappvarmvattenförbrukningen och se om det är möjligt att beredaren hålls på 60 °C istället för 80 °C
Följ drift- och skötsel-anvisningar	10-50 %	Mycket lönsamt	Förebyggande minst en gång per år	Anvisningar ska finnas både för det man gör själv och för det en fackman ska göra
Kombinera användning av kylmaskin och värmepump	50-100 % av energibehovet	Mycket lönsamt	Objekten har behov av både kyla och värme	Mät åtgång av energi för uppvärmning och kyla och diskutera med fackman
Driftstrategi	10-20 % av energibehovet	Mycket lönsamt	Ska alltid övervägas	Kontrollera om anläggningen går dellastad.
Frekvensreglera pumpar och fläktar	10-30 % av energibehovet	Lönsamt	Vid varierande laster	Ta reda på motoreffekterna och diskutera med fackman.

Källa: *Energihandboken*, ISBN 978-91-633-3324-8, VVS-företagen, Kyl&Värmepumpföretagen, Svensk Ventilation och Isolerfirmornas förening, 2008

Mer information

På Energimyndighetens webbplats, energimyndigheten.se, finns både en broschyr om "Energieffektivisering i större värmesystem" som beskriver de tekniska systemen och vad du bör tänka på när du väljer lösning och ett infoblad som ger information om de ekonomiska och miljömässiga vinster som åtgärder i värmesystem kan ge. Där finns också kontaktuppgifter till din kommunala energi- och klimatrådgivare som kan ge dig individuella råd om vad du bör tänka på.

På webbplatsen energiaktiv.se kan du få hjälp att komma igång med arbetet och få stöd med allt från kartläggning till uppföljning. Energiaktiv.se är ett samarbete mellan Boverket, Jordbruksverket och Energimyndigheten.